

ZAKON

O FIDUCIJARNOM PRENOSU PRAVA SVOJINE

(Objavljen u "Sl. list RCG", br. 23/96)

Član 1

Pojam ugovora (za pokretne stvari)

Ugovorom o fiducijarnom prenosu prava svojine na pokretnoj stvari dužnik ili neko treći prenosi pravo svojine na povjerioca radi obezbjeđenja naplate potraživanja, a povjerilac se obavezuje da po namirenju svog potraživanja omogući dužniku nesmetano vršenje prava svojine.

Pojam ugovora (za nepokretne stvari)

Ugovorom o fiducijarnom prenosu prava svojine na nepokretnoj stvari obavezuje se dužnik ili neko treći da prenese pravo svojine na povjerioca radi obezbjeđenja naplate potraživanja, a povjerilac se obavezuje da po namirenju svog potraživanja omogući dužniku nesmetano vršenje prava svojine.

Način sticanja prava svojine

Pravo svojine na nepokretnoj stvari stiče se upisom u zemljišne ili druge javne knjige uz zabilježbu fiducijarnog prenosa prava svojine.

Forma ugovora

Ugovor o fiducijarnom prenosu prava svojine mora biti zaključen u pisanoj formi, a kada su u pitanju nepokretnosti i ovjeren od strane suda.

Član 2

Obezbjeđenje za buduću ili uslovnu obavezu

Fiducijarni prenos prava svojine može se izvršiti radi obezbjeđenja buduće, kao i uslovne obaveze.

Član 3

Protezanje obezbjeđenja na druge obaveze dužnika

Fiducijarnim prenosom prava svojine, kojim je obezbijeđeno ispunjenje neke obaveze, garantuju se i druge obaveze koje bi nastale između povjerioca i dužnika poslije zaključenja ugovora o prenosu prava svojine, a koje bi dospjele za isplatu prije namirenja obaveze za čije je obezbjeđenje izvršen prenos svojine, ako drukčije nije ugovoreno.

Član 4

Zabranjene odredbe

Ništavna je odredba ugovora o fiducijarnom prenosu prava svojine da će stvari koje su objekti ovog prava definitivno preći u svojinu povjerioca ako njegovo potraživanje ne bude namireno o dospelosti bez prethodno sprovedenog postupka predviđenog ovim zakonom, kao i odredba po kojoj povjerilac ugovora za sebe upotrebu opterećene stvari, ubiranje plodova koje ta stvar daje ili iskorišćavanje stvari na drugi način.

Dozvoljene odredbe

Ovakvo ugovaranje je dozvoljeno nakon isteka roka od osam dana od nastanka potraživanja.

Član 5

Određenost

Stvari koje služe za obezbjeđenje potraživanja moraju biti tačno određene (načelo specijalnosti).

Objekt

Fiducijarni prenos prava svojine se odnosi na cijelu stvar, na njene plodove dok su neodvojeni i na druge sastavne djelove i pripatke.

Član 6

Robni lager

Ugovor o fiducijarnom prenosu prava svojine može se odnositi i na robni lager gotovih proizvoda (mašine, automobili i druge robne zalihe).

Minimum robe za obezbjeđenje

Ugovorom se određuje obavezno postojanje minimuma količine robe u robnim lageru čija vrijednost obezbjeđuje potraživanje.

Član 7

Obavještanje povjerioca

Dužnik je dužan da o svakom svom poslu koji se tiče robnog lagera, a preko odgovarajućih trgovačkih papira, obavijesti povjerioca.

Član 8

Oduzimanje robnog lagera ili prijevremena prodaja

Kad dužnik ne čuva robni lager, odnosno robu iz robnog lagera kako treba i uopšte postupa sa njom protivno ugovoru i zakonu, sud će na zahtjev povjerioca narediti da se robni lager, odnosno roba oduzme od dužnika i preda nekom trećem licu ili će narediti prijevremenu prodaju stvari kada je ona opravdana.

Član 9

Određenost robe u robnog lageru

Roba koja služi za obezbjeđenje mora imati utvrđenu vrijednost, biti markirana i smještena u posebni prostor.

Zamjena robe

Dužnik može, uz saglasnost povjerioca, vršiti zamjenu robe u robnom lageru sa robom iste vrijednosti.

Član 10

Pravo na državinu

Kod fiducijarnog prenosa državina na stvari ostaje kod dužnika ili nekog trećeg prenosioca prava svojine.

Treći držalac

Povjerilac i dužnik mogu ugovoriti da se stvar koja je predmet ugovora ili isprava koja daje imaocu isključivo pravo raspolaganja njome preda trećem licu na čuvanje.

Zajedničko čuvanje stvari ili isprave

Ugovornici se mogu sporazumjeti da zajednički čuvaju stvari ili ispravu.

Član 11

Obaveza čuvanja stvari

Dužnik je dužan čuvati stvar sa pažnjom dobrog privrednika, odnosno dobrog domaćina.

Predaja stvari

Dužnik je dužan predati stvar povjeriocu ako svoj dug ne izmiri u roku.

Član 12

Obavještanje o promjenama na stvari

Dužnik je dužan da obavijesti povjerioca o svim promjenama koje se dogode na opterećenim stvarima, a naročito o njihovom kvarenju ili gubljenju vrijednosti, inače odgovara za prouzrokovanu štetu.

Član 13

Upotreba stvari i pribiranje plodova

Dužnik ima pravo da upotrebljava opterećenu stvar i da pribira plodove sa nje, ali nema pravo da je preda drugome na upotrebu, osim ako mu to dozvoli povjerilac.

Odgovornost dužnika

Dužnik koji preda stvar drugome na upotrebu, bez dozvole povjerioca, odgovara i za slučajnu propast ili oštećenje koje bi se dogodilo tom prilikom.

Član 14

Pravo povjerioca na plodove

Povjerilac ima pravo na plodove koje daje opterećena stvar od momenta konačnog sticanja prava svojine na njoj.

Član 15

Sekvestar

Na zahtjev povjerioca sud će narediti da se opterećena stvar oduzme od dužnika i preda nekom trećem, ako dužnik ne čuva stvar kako treba, ili je preda drugom na upotrebu bez njegove dozvole i uopšte ako postupa sa njom protivno ugovoru i zakonu.

Član 16

Pravo na dopunu obezbjeđenja

Povjerilac ima pravo da od dužnika ili nekog trećeg zahtijeva drugu stvar, ako opterećena stvar ima materijalni ili pravni nedostatak zbog kojeg ne predstavlja dovoljno obezbjeđenje za naplatu potraživanja.

Član 17

Prodaja stvari prije vremena zbog kvarenja ili gubljenja vrijednosti

Kad se opterećena stvar kvari ili kad inače gubi vrijednost, te postoji opasnost da postane nedovoljna za obezbjeđenje povjeriočevog potraživanja, sud može na zahtjev povjerioca ili dužnika, a po saslušanju druge strane, odlučiti da se stvar proda na javnoj prodaji, ili po berzanskoj ili tržišnoj cijeni ako je ima i da se cijena ili dovoljan dio cijene položi kod suda radi obezbjeđenja povjeriočevog potraživanja.

Zamjena stvari

Sud će odbiti zahtjev povjerioca, ako dužnik ponudi da prenese pravo svojine na povjerioca na nekoj drugoj stvari najmanje iste vrijednosti, koja stupa na mjesto ranije opterećene stvari.

Zamjena stvari na zahtjev dužnika

Sud će, pod uslovima iz stava 1 ovog člana, dozvoliti zamjenu opterećene stvari na zahtjev dužnika i u slučaju kad povjerilac ne traži njenu prodaju.

Član 18

Pravo povjerioca na prodaju stvari

Povjerilac stiže pravo da proda dužnikove stvari kad on ne ispuni svoju obavezu o dospelosti.

Prodaja stvari prije vremena

Povjerilac može, uz saglasnost dužnika, nakon nastanka potraživanja, prodati opterećenu stvar određenom licu, ako nađe da je cijena povoljna.

Realna surugacija

Dobijena cijena, ili dovoljan dio cijene, stupa na mjesto opterećene stvari i polaže se u sud za obezbjeđenje naplate povjeriočevog potraživanja.

Član 19

Zahtjev povjerioca za predaju stvari

Povjerilac može zahtijevati od dužnika predaju stvari čim potraživanje dospije za naplatu.

Ponovni prenos svojine na dužnika

Ako dužnik isplati dugovanu činidbu, svojina na stvarima automatski prelazi na dužnika.

Član 20

Prodaja ili zadržavanje opterećene stvari

Ako povjeriočevo potraživanje ne bude namireno o dospelosti, povjerilac može prodati stvar po cijeni utvrđenoj procjenom stručnjaka ili da je, ako hoće, zadrži za sebe po toj cijeni.

Prodaja stvari kod ugovora u privredi

Ako dužnik ne izmiri o dospelosti potraživanje nastalo iz ugovora u privredi, povjerilac može pristupiti prodaji opterećene stvari na javnoj prodaji, po isteku osam dana od upozorenja učinjenog dužniku, kao i trećem prenosiocu da će tako postupiti.

Obavještenje o prodaji

Povjerilac je obavezan obavijestiti blagovremeno oba lica o datumu i mjestu prodaje.

Prodaja stvari po tržišnoj ili berzanskoj vrijednosti

Ako opterećene stvari imaju tržišnu ili berzansku cijenu, povjerilac ih može prodati po toj cijeni, po isteku osam dana od upozorenja učinjenog dužniku i trećem prenosiocu da će tako postupiti.

Član 21

Trgovački običaji i trgovački standardi

Sve mjere koje preduzima povjerilac u cilju namirenja potraživanja moraju da odgovaraju postojećim trgovačkim običajima i da budu trgovački razumne.

Član 22

Pravo namirenja

Povjerilac ima pravo da iz cijene postignute prodajom opterećene stvari namiri svoje potraživanje, dospjelu kamatu, kao i troškove oko ostvarenja naplate potraživanja.

Obaveza povraćaja viška

Ako je vrijednost stvari veća od vrijednosti potraživanja, povjerilac je obavezan da razliku vrati dužniku ili trećem prenosiocu u roku od osam dana od dana namirenja.

Član 23

Registracija ugovora

Ugovor o ficucijarnom prenosu prava svojine upisuje se u javni registar koji vodi specijalizovana agencija.

Ništavnost ugovora

Ako se upis ne izvrši ugovor je ništavan.

Rok za upis ugovora

Ugovor mora da se upiše u registar u roku od osam dana od dana zaključenja.

Član 24

Podnošenje prijave

Prijavu za upis ugovora potpisuju obje ugovorne strane.

Sadržina prijave

Prijava sadrži ime i adresu ugovornih strana, kao i podatke o stvarima oje moraju biti opisane.

Potpisivanje izjave

Dužnik mora da potpiše izjavu u kojoj je naveden cjelokupni iznos njegovog duga sa stanjem na određeni dan.

Potvrda od strane povjerioca

Povjerilac je obavezan da ovu izjavu potvrdi.

Izdavanje potvrde na predlog trećih lica

Specijalizovana agencija je obavezna da na predlog svakog trećeg lica izda potvrdu sa podacima sadržanim u prijavi.

Član 25

Javnost registra

Registar je javan.

Sadržina upisa

Upis mora sadržavati opis osobenih znakova opterećene stvari.

Minimum podataka za upis

Ukoliko takvih znakova nema, onda se u upis moraju označiti vrsta i broj opterećene stvari.

Član 26

Markiranje stvari

Specijalizovana agencija vrši markiranje opterećenih pokretnih stvari.

Procjena stručnjaka

Agencija iz stava 1 ovog člana vrši i procjenu opterećenih pokretnih i nepokretnih stvari robnog lagera i podatke o tome upisuje u registra (procjena stručnjaka).

Član 27

Obavješćavanje poreskog organa

Specijalizovana agencija je obavezna da, u roku od osam dana od momenta definitivnog sticanja prava svojine na nepokretnim stvarima, o tome obavijesti nadležni poreski organ.

Član 28

Prestanak prava svojine

Pravo svojine povjerioca na opterećenim stvarima prestaje:

- 1) kad prestane potraživanje čije je ispunjenje bilo obezbijeđeno;

Odricanje povjerioca

- 2) kad se povjerilac odrekne prava svojine na nepokretnim stvarima pismenom izjavom datom kod nadležnog državnog organa koji vodi katastar nepokretnosti, dok je kod pokretnih stvari dovoljna samo pismena izjava o tome;

Propast stvari

- 3) kad propadne opterećena stvar, ukoliko ne bude obnovljena.

Član 29

Brisanje ugovora iz registra

Kad potraživanje prestane dužnik može tražiti da se ugovor briše iz registra.

Izjava povjerioca

U slučaju iz stava 1 ovog člana, dužnik će zahtijevati od povjerioca izjavu da je potraživanje prestalo i da njegovo obezbjeđenje više ne postoji.

Odgovornost za štetu

Ako povjerilac uskrati izjavu, odgovara za štetu koja iz toga proiziđe.

Isprava o prestanku potraživanja

Izjavu povjerioca može da zamijeni isprava iz koje se jasno vidi da je potraživanje prestalo da postoji.

Član 30

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Broj:01-613

Podgorica, 26.07.96.